

Británie čeká na novou vizi své budoucnosti

Rostislav Matulík

■ Zaskočil vás brexit?

Nezaskočil. Dokonce jsem v rámci velvyslanců EU jako jediný předvídal, že k brexitu dojde. Ne že bych si to přál, ale vyhrál jsem láhev červeného, takže mně osobně brexit jistý užitek přinesl.

Ale teď vážně – šest let jsem sledoval Evropskou unii jako velvyslanec z Číny, a vadí mi, jak moc jsme zde zahleděni do sebe. V tom celkovém pohledu je patrné, že úloha Evropy ve světě se snižuje, počet evropské populace klesá a dnes už Evropa představuje jen sedm procent obyvatelstva planety. Zmenšuje se i její váha ekonomická a politická. A v tomto okamžiku najednou dochází k fragmentaci – brexit je symbolem štěpení. To nás ještě více oslabuje. Ukázali jsme světu, že můžeme být slabší, než jsme.

■ Britská ekonomika teď ale příliš oslabeně nepůsobí.

No ano, libra sice krátkodobě oslabila, ale tím zase prospěla domácí incomingové turistice. Komplexně viděno se zas tak moc nestalo. Pro britskou vládu bude klíčové, zda se podaří zachovat roli Londýna jako finančního a investičního centra Evropy a zda si firmy udrží práva na operace na jednotném vnitřním trhu.

Britové přece ani v minulosti nebyli řadovým členem EU, měli spoustu výjimek. Spojené království bylo v EU členem se zvláštním režimem a teď se může stát, že bude „nečlenem“ se zvláštním režimem. Brexit v tomto smyslu není nic kata-

strofálního, jde jen o to, zvládnout jej tak, aby důsledky oslabení nebyly největší.

Takže asi nebudete pesimista ani ohledně Skotska a jeho snah o odtržení od Británie...

Nebudu. Skotsko je na tom podobně jako severní Anglie, potřebuje impulzy pro oživení ekonomického růstu. Pokles cen ropy dramaticky zasáhl ekonomiku, mají deficit větší než Por-

Chci představit Česko jako moderního partnera

tugalsko nebo Řecko. Ani EU by neměla mít zájem na nezávislém Skotsku a naopak, pro Skotsko je anglický trh a zejména Londýn daleko důležitější než trh evropský. Politicky je to ovšem pro ně nyní komfortní, mají najednou silné páky pro vyjednávání s Londýnem pro vylepšení svých podmínek.

■ Jak vnímáte jako velvyslanec ČR pobrexiové nálady proti Východoevropanům?

Bylo to něco nečekaného a nového ve společnosti, která se vyznačuje maximálně tolerantním přístupem ke všemu, co jí není zcela blízké. Britská společnost je zvyklá dlouhodobě na asimilaci různých národů. Toto bylo něco nového, překvapivého. Ač byla doba těchto projevů poměrně krátká, extremismus se na domácí politické scéně začal projevat častěji.

Posledním příkladem byla smrt polského dělníka napadeného skupinou teenagerů ve městě

Foto PRÁVO – Petr Horník

Harlow. Veřejností to otřásl. Vláda stejně jako politické elity čin ostře odsoudily, současně jsou si vědomy, že je těmto náladám třeba účinně čelit.

■ Necítíte potřebu pracovat na vylepšení image České republiky v Británii?

To cítíme velmi, ale ne kvůli tomu, o čem jsme mluvili. Chtěl bych se svým týmem představit Českou republiku jako partnera, který má Británii co nabídnout. V této chvíli ví průměrný Brit o ČR asi jen to, že je to země někde na východě Evropy, mají

tam levné pivo a jezdí tam velké skupiny mladíků pořádat loučení se svobodou.

■ A jak tento nelichotivý stav chcete změnit?

Chci představit Česko jako moderního partnera. Připravili jsme program, který směřuje k roku 2018, protože půjde o sté výročí české státnosti, vznik Československa, a padesáté výročí pražského jara. To jsou symboly, které v Británii silně rezonují, vždy byla v těchto uzlových bodech nějakým způsobem u toho.

A k těmto výročím chceme

představit sto nejlepších věcí z České republiky. Velice silně pracujeme na změnu image, ale nebudeme rozpylovat představy Britů o tom, že Češi jsou levná pracovní síla, která jim bere práci. Myslím, že v našem případě to ani nemá cenu.

■ Neobsahuje vaše prezentace Česka příliš mnoho motivů z málo známé minulosti?

Ne, rozhodně ne. Moje vize je využít historických sjednocujících prvků, ať už je to tematika legionářská, či druhoválečná, tedy historie našich pilotů a židov-

ských dětí, anebo příběh emigrace po roce 1968. Ale od toho se chceme odrazit, bude to základ. Nechceme, aby se česko-britské vztahy soustředily na minulost. V té stovce nejlepších věcí by měly být technologie, věda a technika obecně, spolupráce mezi univerzitami a hlavně to nejlepší z našeho zdravotnictví. Česko má např. speciální systém péče o srdce, který nemá nikdo na světě, ať už v oblasti prevence nebo následné péče. Pro Británii to může být velmi silná inspirace. Program má být postaven na těchto věcech. Jedním z velmi ambiciózních záměrů je uspořádat koncert České filharmonie v Hyde Parku.

■ Byl jste šest let v Číně, jak se jeví brexit z čínské perspektivy?

Číňané možná mohou cítit jakési malé zklamání. Oni pořád vnímají Británii jako prostředníka pro vztahy s EU, byť i německo-čínský vztah je silný, ale Británie je pro ně klíčová. V Londýně působí řada významných čínských bank. Číňané teď trochu znervózneli, zda si vybrali správně, a musejí vyčkávat. Návštěvou premiérky Theresy Mayové v Číně při příležitosti zasedání G20 se otevírá nová etapa čínsko-britské spolupráce.

Myslím, že po opadnutí mediální vlny všichni zjistí, že se zas tak nic převratného nestalo. Britská vláda prostě musí předložit vizi sociálně-ekonomického rozvoje země. Hodně budeme zvědaví na konferenci konzervativní strany začátkem října, kde Mayová vystoupí se svou vizí budoucí Británie. Očekávám však, že se situace zklidní.